

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра всесвітньої історії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор _____
“ _____ ” _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Енциклопедчні традиції у ХХ ст.
(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки

03 «Гуманітарні науки»

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність _____

032 «Історія та археологія» _____

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет

Інститут історії, політології і міжнародних відносин

(назва інституту, факультету)

Робоча програма навчальної дисципліни «Енциклопедичні традиції у ХХ ст.»

(назва навчальної дисципліни)

для докторантів (третій (освітньо-науковий) рівень) за напрямом підготовки 03 «Гуманітарні науки», спеціальність 032 «Історія та археологія».
“21” березня, 2016 р. – 16 с.

Розробники:

доктор історичних наук, професор Борчук С.М.,

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри всесвітньої історії

Протокол від “23” березня 2016 р. № 10

Завідувач кафедри всесвітньої історії

_____ (____ Жерноклеєв О.С. ____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“23” березня 2016 р.

Схвалено методичною комісією факультету, інституту.

Протокол від “29” березня 2016 р. № 9

“29” березня 2016 р.

Голова _____ (____ Кугутяк М.В. ____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

© _____, 2016 рік
© _____, 2016 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	03 «Гуманітарні науки»	за вибором	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): 032 «Історія та археологія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	____-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		3-й	____-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	третій (освітньо-науковий) рівень	20 год.	____ год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	____ год.
		Лабораторні	
		____ год.	____ год.
		Самостійна робота	
		52 год.	____ год.
		Індивідуальні завдання: ____ год.	
		Вид контролю: залік _____	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 42% : 58%

для заочної форми навчання –

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни – спираючись на матеріал з історії, синтезувати знання докторантів про створення енциклопедичних видань упродовж ХХ ст.

Основними завданнями вивчення дисципліни є сформулювати наукове уявлення про розвиток енциклопедичних традицій упродовж ХХ ст., у всьому його науковому різноманітті, із врахуванням спільних рис і особливостей у певний період розвитку людства, а також застосування елементів вивчення енциклопедичних видань в конкретно-історичних дослідженнях.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати

- місця локалізації вітчизняних архівів і бібліотек, в яких зберігаються документи з вітчизняної історії українського або іноземного походження;
- стан вивчення української енциклопедистики за кордоном (головно, в історіографія країн-сусідів України);
- найсучасніші методики роботи з бібліотечним фондом;
- місце і значення сучасної української енциклопедистики в системі розвитку історіографії початку ХХІ ст.

вміти

- працювати із паперовими і електронними системами пошуку документів за кордоном, швидко локалізувати та отримувати необхідний історичний документ;
- працювати з джерелом до вітчизняної історії, грамотно критикувати та археографічно опрацьовувати в рамках самостійної підготовки до написання есе, інших наукових творчих робіт (статей, повідомлень, рецензій тощо);
- на практиці використовувати набуті знання для поступового збільшення вітчизняної бази даних про енциклопедичні видання;
- володіти понятійно-категоріальним апаратом

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Дисципліни всесвітньо-історичного циклу Джерелознавство Історіографія Історія України	Інші вибіркові дисципліни

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Етапи створення світових енциклопедичних видань упродовж XX ст.

Тема 1. Етимологія поняття, методологія створення енциклопедичних видань.

Поняття енциклопедії, його формування та еволюція. Етапи створення енциклопедії в світовій історії. Поняття енциклопедиста. Види енциклопедичних статей.

Методологія написання енциклопедичних видань, жанри та наповненість видань енциклопедичного характеру.

Тема 2. Стародавні енциклопедичні видання (від перших писемних джерел до кінця XIX ст.)

Перші енциклопедичні збірки .

Розвиток енциклопедистики у Середні віки. Методологія створення, зберігання. Характеристика наповненості джерел.

Енциклопедичні видання Нового часу. Циклопедія або універсальний словник наук і мистецтв Е. Чемберса (1728), «Енциклопедія, або Тлумачний словник науки, мистецтва й ремесел» Дідро і д'Аламбера (початок випуску 1751), а також Енциклопедія Британіка, Енциклопедія Брокгауза.

Перші енциклопедичні видання у XIX ст. «Великий енциклопедичний словник Мейєра» (1839–1852, 46 томів, згодом ще 6 додаткових), французький Великий універсальний словник XIX століття (*Grand dictionnaire universel du XIXe siècle*, 17 томів з додатками, видані в 1866–1890 pp.) та англійська «Пенні Циклопедія».

Тема 3. Світові енциклопедичні видання у XX ст.

Французька енциклопедистка.

Методологія написання, жанри енциклопедій, періодичність видань, характеристика статей.

Британська енциклопедистка.

Найвідоміші англійські енциклопедії XX ст. Методологія їх створення, характеристика публікацій, жанровість. Історичні умови створення.

Німецька енциклопедична традиція XX ст.

Großes vollständiges Universal-Lexikon aller Wissenschaften und Künste. (лексикон Цедлера) (Hrsg. Johann Heinrich Zedler) Halle, 1732–1754. — Bände. 1-64, + 4 Erg.Bde; Meyers Konversations-Lexikon (Лексикон Майєра):

1е видання: *Das große Conversations-Lexicon für die gebildeten Stände.* Hildburghausen : Bibliographisches Institut, 1839–1852. — Bände 1-46.(+6)

9-е видання: *Meyers Enzyklopädisches Lexikon.* Mannheim, Wien, Zürich : Bibliographisches Institut, 1971–1979. — vol. 1-25.(+7)

10-е, останнє друковане видання: Meyers Großes Universallexikon. ..., 1981–1986. Bde. 1-15(+3).

Herders Conversations-Lexikon. (Hrsg. Raphael und Benjamin Herder) Freiburg : Verlag Herder, 1854–1857. — Bde. 1-5.

Das Große Duden-Lexikon. Mannheim : Bibliographisches Institut, 1964–1968. — Bde. 1-8.

Die Große Bertelsmann Lexikothek. Gütersloh : Bertelsmann Lexikothek Verlag, 1991. — Bde. 1-15.

Тема 4. Енциклопедична традиція у Сполучених Штатах Америки упродовж ХХ ст.

Американська енциклопедія» (The Encyclopedia Americana), «Амерікана», універсальна енциклопедія, що видається в США (Нью-Йорк). 1-е видання вийшло в 1903—04 в 16 тт. Ретельно переглянуте видання «А. е.» в 1918—20 вийшло в 30 тт. Воно склало основу для подальших переробок, включаючи видання 1961 в 30 тт., що містить св. 60 тис. статей.

Енциклопедія Кольєра (англ. Collier's Encyclopedia; повна назва — Енциклопедія Кольєра з бібліографією та покажчиком, англ. Collier's Encyclopedia with Bibliography and Index) — американська загальна енциклопедія, що була опублікована видавцем Кравелл, Кольєр та Макміллан (англ. Crowell, Collier and Macmillan).

Тема 5. Російські енциклопедичні видання ХХ ст.

Велика російська енциклопедія, ВРЕ.

Обсяг видання, авторство, передісторія створення, інтернет-видання.

Велика радянська енциклопедія (ВРЕ) — три видання (і щорічники), 1926–1990.

Мала радянська енциклопедія (МРЕ) — три видання, 1928–1960.

Велика російська енциклопедія (ВРЕ) — 27 томів, 28-ий можна вже замовляти (станом на 22 березня 2015 року[2]), видається з 2004 року.

Коротка російська енциклопедія (КРЕ) — 3 томи, 2003.

Тема 6. Розвиток енциклопедистки у Канаді в ХХ ст.

Канадська енциклопедія (англ. The Canadian Encyclopedia).

Історія створення видання, методологія написання статей, наповненість видань. Характеристика томів видання.

Змістовий модуль 2. Розвиток енциклопедичних традицій в Україні впродовж ХХ ст.

Тема 7. Вітчизняні енциклопедичні проекти дореволюційної доби

Енциклопедичний проект «Український народ в его прошлом и настоящем».

Передісторія створення, методологія написання, характеристика наповненості статей, біографії авторів.

Періодичність видання томів, змістова наповненість.

Тема 8. Енциклопедичні проекти УАН – ВУАН

«Біографічний словник діячів України».

Характеристика видання, передісторія створення, методологія наповнення та рубрики.

«Енциклопедичний словник».

Характеристика видання, передісторія створення, методологія наповнення та рубрики.

Тема 9. «УКРАЇНСЬКА РАДЯНСЬКА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ» 1957–1965 рр.

Підготовка до створення «Української Радянської енциклопедії»

Підготовка до видання перших томів «Української Радянської Енциклопедії»

Завершення проекту «Української Радянської Енциклопедії»

Тема 10. Українські енциклопедичні проекти 1960- 1980-х рр.

Краєзнавча енциклопедія України – 26-томна «Історія міст і сіл Української РСР»

Характеристика видання, передісторія створення, методологія наповнення та рубрики.

«Радянська енциклопедія історії України» – перша історична енциклопедія УРСР.

Характеристика видання, передісторія створення, методологія наповнення та рубрики.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с.р .		л	п	ла б	ін д	с.р .
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Етапи створення світових енциклопедичних видань упродовж XX ст.												
Тема 1. Етимологія поняття, методологія створення енциклопедичних видань.		6				4						
Тема 2. Стародавні енциклопедичні видання (від перших писемних джерел до кінця XIX ст.)				6		8						
Тема 3. Світові енциклопедичні видання у XX ст.				2		4						
Тема 4. Енциклопедична традиція у Сполучених Штатах Америки упродовж XX ст.		4				6						
Тема 5. Російські енциклопедичні видання XX ст.		2	2			4						
Тема 6. Розвиток енциклопедистики у Канаді в XX ст.				2		4						
Разом за змістовим модулем 1		12	12			30						
Змістовий модуль 2. Розвиток енциклопедичних традицій в Україні впродовж XX ст.												
Тема 7. Вітчизняні енциклопедичні проекти дореволюційної доби		2	1			5						
Тема 8. Енциклопедичні проекти УАН – ВУАН		2	1			5						

Тема 9. «УКРАЇНСЬКА РАДЯНСЬКА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ» 1957–1965 рр.		2	2		6						
Тема 10. Українські енциклопедичні проекти 1960- 1980-х рр.		2	2		6						
Разом за змістовим модулем 2		8	6		22						
Усього годин		20	18		52						
Модуль 2											
ІНДЗ			-	-		-		-	-	-	
Усього годин											

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Енциклопедичні традиції ХХ ст у країнах Латинської Америки	2
	Розвиток енциклопедистики у країнах Північної Європи.	4
	Енциклопедія укрінознавства В. Кубійовича	2
	Сучасні українські енциклопедичні видання	2
	Інтернет-енциклопедії	2
	Пріоритети і завдання енциклопедистики у ХХІ ст.	6
		18

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Етимологія поняття, методологія створення енциклопедичних видань.	4
2	Тема 2. Стародавні енциклопедичні видання (від перших писемних джерел до кінця ХІХ ст.)	8
3	Тема 3. Світові енциклопедичні видання у ХХ ст.	4
4	Тема 4. Енциклопедична традиція у Сполучених Штатах Америки упродовж ХХ ст.	6
5	Тема 5. Російські енциклопедичні видання ХХ ст.	4
6	Тема 6. Розвиток енциклопедистики у Канаді в ХХ ст.	4
7	Тема 7. Вітчизняні енциклопедичні проекти дореволюційної доби	5
8	Тема 8. Енциклопедичні проекти УАН – ВУАН	5
9	Тема 9. «УКРАЇНСЬКА РАДЯНСЬКА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ» 1957–1965 рр.	6
10	Тема 10. Українські енциклопедичні проекти 1960- 1980-х рр.	6
	Разом	52

9. Індивідуальні завдання

1. Методологія енциклопедистики.
2. Основні функції енциклопедичної науки.
3. Принципи історичного дослідження енциклопедій.
4. Критерії періодизації створення енциклопедій.
5. Поняття “енциклопедистика” в історичній науці.
6. Створення перших історичних енциклопедій.
7. Енциклопедичні традиції в давнину.
8. Перші письмові енциклопедії стародавнього світу.
9. Енциклопедичні здобутки середніх віків.
10. Розвиток енциклопедистики у Західній Європі в Новий час.
11. Енциклопедистика Франції у ХХ ст.
12. Енциклопедичні здобутки Англійської історичної науки.
13. Енциклопедистика Німеччини у ХХ ст.
14. Розвиток енциклопедій в італійській науці у ХХ ст.
15. Енциклопедії країн Північної Європи у ХХ ст.
16. Канадська енциклопедистка у ХХ ст.
17. Розвиток енциклопедій у Російській федерації.
18. Енциклопедичні традиції Польщі ХХ ст.
19. Розвиток енциклопедистики в Україні в дореволюційний час.
20. Енциклопедії міжвоєнного періоду в Україні.
21. Розвиток енциклопедистики в УРСР в 50-80-х рр. ХХ ст.
22. Розвиток енциклопедистики в Україні на початку 90-х рр. ХХ ст.
23. Українські енциклопедії у 90-х рр. поч. ХХІ ст.
24. Сучасні тенденції написання українських енциклопедій.
25. Енциклопедичні видання в інтернеті.
26. Інтернет-енциклопедії.
27. Сучасні методики написання енциклопедичних видань.
28. Нові проекти енциклопедій.
29. Розробка нових напрямків в історичній енциклопедистиці.
30. Основні здобутки і досягнення енциклопедичних видань у ХХ ст.

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДЗ

В окремих випадках докторант може самостійно запропонувати та розробити тему ІНДЗ, попередньо обговоривши її з викладачем.

Основні вимоги до оформлення роботи:

- обґрунтування вибраної теми;
- опрацювання і конспективний виклад відповідної літератури;
- наявність авторського (творчого) розділу;
- наявність списку використаної літератури.

Обсяг роботи — до 25 машинописних сторінок.

10. Методи навчання

- ✓ проблемні лекції;
- ✓ складання таблиць і схем;
- ✓ картографування;
- ✓ семінари-дискусії;
- ✓ презентації.

11. Методи контролю

Контроль знань і умінь здійснюється шляхом обговорення й оцінювання виступів і рефератів на семінарських заняттях, проведення письмових контрольних робіт за підсумками вивчення матеріалу першого та другого змістових модулів, співбесід і перевірки конспектів у ході відпрацювання пропущених занять і отриманих негативних оцінок.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Загальні критерії оцінювання:

“відмінно” – докторант демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні

рішення в нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, аналізує причинно-наслідкові зв'язки;

“добре” – докторант демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності;

“задовільно” – докторант володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє інтегровано застосувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки;

“незадовільно” – докторант не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.

13. Методичне забезпечення

Електронний варіант лекційного курсу на компакт-дисках (навчально-методична бібліотека кафедри)

Плани семінарських занять з рекомендованою літературою.

14. Рекомендована література

Базова

1. Василенко М. Олександр Матвійович Лазаревський (1834–1902): матеріали до його біографії / М. П. Василенко // Україна. – 1927. – Кн. 4 (23). – С. 18–82.
2. Василенко М. П. Вибрані твори: У 3 т. / НАН України. Інститут держави і права ім. В. М. Корецького; упоряд.: І. Б. Усенко (кер. колективу) та ін.; відп. ред.: Ю. С. Шемшученко, І. Б. Усенко. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; ТОВ «Вид-во «Юридична думка»», 2006. – Т. 1: Історичні праці. – 608 с.: 8 с. іл.
3. Голод 1932–1933 рр. на Україні: очима істориків, мовою документів / Упоряд.: Р. Я. Пиріг (кер.) та ін.; редкол.: Ф. М. Рудич (голова) та ін. – К.: Політвидав України, 1990. – 605 с.
4. X з'їзд Комуністичної партії (більшовиків) України, 20–29 листоп. 1927 р.: Стенографічний звіт. – [Харків]: Держвидав України, 1928. – 616 с.
5. Доповідь Комісії Петербурзької академії наук у справі про відміну утисків українського друкованого слова, створеної за ініціативою Комітету міністрів у зв'язку з виконанням указу Миколи II від 12 грудня 1904 р., із висновком про необхідність збереження мови, звичаїв, пісень, переказів українського народу, раніше 24 травня 1905 р. // Українська ідентичність і мовне питання в Російській імперії: спроба державного регулювання (1847–1914): Збірник документів і матеріалів / НАН України. Ін-т історії України; Укрдержархів. ЦДАК України; відп. ред. Г. Боряк; упоряд.: Г. Боряк, В. Баран, Л. Гісцова, Л. Демченко, О. Музичук, П. Найдено, В. Шандра. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2013. – С. 367–400.
6. Євген Чикаленко – Петро Стебницький. Листування. 1900–1922 рр. / НАН України. Інститут укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського; [упорядкув.: Н. Миронець, І. Старовойтенко, О. Степченко; вступ. стаття Н. Миронець, І. Старовойтенко]. – К.: Темпора, 2008. – 628 с.: іл.
7. Євген Чикаленко – Сергій Єфремов. Листування. 1903–1928 рр. / НАН України. Інститут укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського; Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка; НБУВ, Інститут рукопису; Українська вільна академія наук у США; [упорядкув. та вступ. стаття І. Старовойтенко]. – К.: Темпора, 2010. – 384 с.

8. Єфремов С. Щоденники, 1923–1929 / С. О. Єфремов; [Національна б-ка України ім. В. І. Вернадського. Ін-т архівознавства; упоряд.: О. І. Путро (голов. упоряд.) та ін.; редкол.: О. С. Онищенко, О. І. Путро, М. І. Панчук та ін.]. – К.: ЗАТ «Газета «РАДА»», 1997. – 848 с.: іл. – (Серія «Мемуари»).
9. Звідомлення про діяльність Української Академії Наук у Києві до 1 січня 1920 р. – К.: Друкарня УАН, 1920. – 95 с.
10. Звідомлення за 1921 р. / Всеукраїнська Академія Наук. – Берлін: Вид-во української молоді, 1923. – 76 с.
11. Звідомлення Всеукраїнської Академії Наук у Києві за 1923 р.: З нагоди п'ятирічного існування Академії 1918–1924 / Всеукраїнська Академія Наук. – К.: Друкарня УАН, 1924. – 146 с.
12. Звідомлення Української Академії Наук у Києві за 1924 р. / Українська Академія Наук. – К.: Друкарня УАН, 1925. – 166 с.
13. Звідомлення Української Академії Наук у Києві за 1925 р. / Українська Академія Наук. – К.: Друкарня УАН, 1926. – 80 с.
14. Звідомлення Української Академії Наук у Києві за 1926 р. / Українська Академія Наук. – К.: Друкарня УАН, 1927. – 132 с.
15. Звідомлення Всеукраїнської Академії Наук у Києві за 1927 р. / Всеукраїнська Академія Наук. – К.: Друкарня ВУАН, 1928. – 146 с.
16. З листування Івана Крип'якевича з київськими колегами (1958–1959 рр.) / Публ. О. С. Рубльова // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність: Збірник наук. праць / НАН України. Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича; відп. ред. Я. Ісаєвич. – Львів: Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2001. – Вип. 8: Іван Крип'якевич у родинній традиції, науці, суспільстві. – С. 473–499.
17. Інститут історії України НАН України: Друге двадцятиріччя (1957–1977): Документи і матеріали / [НАН України. Ін-т історії України; упоряд. О. С. Рубльов; відп. ред. акад. НАН України В. А. Смолій]. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2007. – 464 с.
18. Історія Академії наук України 1918–1923: Документи і матеріали / АН України. Інститут української археографії; ЦНБ ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства, Ін-т рукопису; упоряд.: В. Г. Шмельов (ст. упорядник), В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський та ін.; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), П. Д. Овчаренко (заст. відп. ред.), Г. В. Боряк та ін. – К.: Наук. думка, 1993. – 376 с. – (Джерела з історії науки в Україні).
19. Історія Національної Академії наук України 1924–1928: Документи і матеріали / НАН України: Національна б-ка України імені В. І. Вернадського, Інститут укр. археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського; упоряд.: В. А. Кучмаренко, О. Г. Луговський,

- Т. П. Папакіна, Л. І. Стрельська, Л. М. Яременко; редкол.: О. С. Онищенко (відп. ред.) та ін. – К.: НБУВ, 1998. – 764 с. – (Джерела з історії науки в Україні).
20. Історія Національної Академії наук України 1929–1933: Документи і матеріали / НАН України: Національна б-ка України імені В. І. Вернадського, Інститут укр. археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського; упоряд.: Т. В. Вересовська, В. Г. Врублевський, В. А. Кучмаренко, Т. П. Папакіна, Л. І. Стрельська, Л. М. Яременко; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.) та ін. – К.: СП «Українська книга», 1998. – 544 с. – (Джерела з історії науки в Україні).
21. Листи Михайла Грушевського до Кирила Студинського (1894–1932 рр.) / Упорядкування, археогр. передмова Г. Сварник; вступна стаття Я. Дашкевича; [НАН України: Львівське відділення Ін-ту укр. археографії і джерелознавства ім. М. С. Грушевського; ЦДА України у м. Львові; УВАН у США]. – Львів – Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 1998. – XX, 268 с.
22. Листи М. Коцюбинського до Мих. М. Могилянського / Публ. М. М. Могилянського // Наше минуле: Журнал історії, літератури і культури. – 1918. – Ч. 2. – Вересень – жовтень. – С. 58–85.
23. Листи Степана Рудницького до Софії та Станислава Дністрянських (1926–1932) / Упорядкування, вступна стаття та примітки Миколи Мушинки. – Едмонтон: Вид-во Канадського ін-ту українських студій Альбертського ун-ту, 1991. – 91 с.: іл.
24. Листування Івана Крип'якевича з Федором Шевченком / Публ. Ю. Сливки // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність: Збірник наук. праць / НАН України. Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича; відп. ред. Я. Ісаєвич. – Львів: Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2001. – Вип. 8: Іван Крип'якевич у родинній традиції, науці, суспільстві. – С. 500–547.
25. Листування М. С. Грушевського й О. О. Шахматова / Публ. В. І. Макарова // Укр. іст. журн. – 1996. – № 5. – С. 89–106.
26. Листування М. С. Грушевського й О. О. Шахматова / Публ. В. І. Макарова // Укр. іст. журн. – 1996. – № 6. – С. 25–38.
27. Листування Михайла Грушевського / Укр. іст. т-во; Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України; ред. Л. Винар; упоряд.: Р. Майборода, В. Наулко, Г. Бурлака, І. Гирич. – К. – Нью-Йорк – Париж – Львів – Торонто, 2001. – Сер. «Епістолярні джерела грушевськознавства». Т. II. – 413 с.
28. Листування Юра Меженка з Ярославом Дашкевичем (1945–1969) / Упорядники Р. Дзюбан, Г. Сварник; ЛННБУ ім. В. Стефаника. Відділ історичних колекцій. – Львів: Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника, 2009. – 374 с.: іл.

Навчально-методична

1. Абраменко Л. М. Репресовані прокурори в Україні: документи, нариси, матеріали / Л. М. Абраменко, А. І. Амонс. – К.: Істина, 2006. – 376 с.
2. Абсолютизм // Радянська енциклопедія історії України / АН УРСР. Наукова рада Головної редакції УРЕ; редкол.: А. Д. Скаба (відп. ред.) та ін. – К.: Головна редакція УРЕ, 1969. – Т. 1: Абазин – державець. – С. 11–12.
3. Амбарцумян Н. О. Универсальные энциклопедии: проблемы и достижения / Н. О. Амбарцумян. – М.: Книга, 1996. – 244 с.
4. Андрусак Т. Г. Бачинський Юліан Олександрович / Т. Г. Андрусак, Ю. І. Римаренко // Юридична енциклопедія: В 6 т. / НАН України. Інститут держави і права ім. В. М. Корецького; редкол.: Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. – К.: «Українська енциклопедія» імені М. П. Бажана, 1998. – Т. 1: А–Г. – С. 203.
5. Антипартійна група Маленкова, Кагановича, Молотова, Булганіна, Шепілова // Українська Радянська Енциклопедія / Головна редкол.: М. П. Бажан (голов. ред.) та ін. – К.: Головна редакція Української Радянської Енциклопедії АН УРСР, 1959. – Т. 1: А – Богунці. – С. 248–249.
6. Антонович Д. Театр: [Україна] / Дмитро Антонович // Українська Загальна Енциклопедія: Книга знання: В 3 т. / Під головною ред. І. Раковського. – Львів – Станіславів – Коломия: Рідна школа, [1935]. – Т. 3: С – Я. – Ст. 509–518.
7. Антонович М. [Рец. на кн.:] Радянська Енциклопедія Історії України. АН УРСР, том I (Абазин – Державець). Київ, 1969, 552 с. / Марко Антонович // Український історик. – Нью-Йорк – Мюнхен, 1970. – Ч. 4 (28). – С. 105–107.

15. Інформаційні ресурси

1. <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
2. https://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page
3. <http://www.info-library.com.ua/>
4. Матеріали курсу в системі дистанційного навчання ПНУ.

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролів.
2. Розробляється лектором. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри, у методичній комісії факультету, інституту, підписується завідувачем кафедри, головою методичної комісії і затверджується проректором з науково-педагогічної роботи.